

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Mediolan. Archiepiscopo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

quatenus super tractatu illo nullatenus procedatis prius quam super hoc literas receperitis speciales nostrae intentionis & propositi expressivas, cum & vos nostrum super hoc debuissetis consulere beneplacitum voluntatis. Datum Laterani.

P. BASILICÆ XII. APOSTOL.

& B. Sancti Petri ad vincula Presbyteris Cardinalibus, apostolica sedis Legatis.

Super negotio societatis Thusciae per dilectum filium Priorem sancti Fridiani nostram & fratrum nostrorum vobis aperuimus voluntatem, ad cuius executionem negotij vos dare credimus operam efficacem. Quocirca discretioni vestrae per apostolica scripta mandamus, quatenus si rectores Thusciae ad id exequendum, quod per dictum Priorem vobis significavimus, induxistis, ut Pisani id ipsum pariter recipiant & observent moneatis attentius, & nisi vobis paruerint, interdictum minimè relaxetis. Si verò prædicti rectores adhuc non sunt voluntatem nostram, quam per sæpefactum Priorem significavimus, executi, quia satis videretur austerum, si Pisani civitas occasione societatis illius, quam nos, sicut nostis, conduximus totaliter approbandam, tamdiu interdicto ecclesiastico subjaceret, volumus & mandamus ut ab ejusdem civitatis civibus cautione recepta quod quæ pro honore & exaltatione Ecclesiae & libertate eorum ordinaverimus suscipiant & observent, interdictum sine dilatione qualibet relaxetis. Si autem super his debitam habere non poteritis cautionem, quia civitas ipsa, sicut dicitur, nunc temporis quasi videtur rectore carere, qui plenam in ea exercere valeat potestatem, spe bonæ promissionis quam nobis ejusdem civitatis nuncij fecerunt quod nostro Pisani cives debeant parere mandato, honesta sicut videritis occasione concepta, in eadem civitate divina officia appellatione remota detis licentiam celebrandi. Ita tamen quod si postmodum rectores Thusciae mandatum nostrum susceperint & servaverint, civitas ipsa interdicto subjaceat nisi & ipsa celeriter suscipere curaverit & servare. Datum Laterani.

*EPISCOPO ET
Capitulo Tragurien.*

Sicut tenor vestrarum literarum nobis aperuit, cum P. lator præsentium in sacerdotali esset officio constitutus, & tanta rerum temporalium indigentia laboraret, quod nec sibi nec suis progenitoribus seu fratribus in necessitatibus propriis posset aliquatenus providere, proprii corporis laboribus & maris periculis multis se non dubitavit exponere, ut de suo labore & acquisitione honesta suam & suorum posset indigentiam relevare. Contigit autem post hæc quod ipse longè à vestra civitate consistens, tam gravi cœpit ægritudine laborare, quod extra se positus desperaret de vita præsentis, & dum in tali esset articulo constitutus, à quodam simplici monacho indutus fuit habitu monachali, & ad monasterium deportatus. Deinde paucis diebus elapsis, cum jam esset in principio suæ convalescentiæ, deposuit habitum, & de licentia ejusdem loci Abbatis monasterium dereliquit, & cupiens progenitorum suorum indigentis subvenire, à vobis suppliciter postulavit, ut posset, sicut prius, in sacerdotali officio ministrare, & vobiscum pariter conversari. Quid autem super his vobis fuerit faciendum, sacro apostolicæ sedis oraculo humiliter petitis edoceri. Nos igitur vestrae consultationi taliter duximus respondendum, quod licet ista duo inter se repugnantia videantur, ut scilicet quisquam sit extra se positus, & de præsentis vita desperet, si tamen eo tempore quo positus extra mentem asseritur, indutus fuit habitu monachali, cum alienatus non sentiat, ac per hoc non valeat consentire, præfatum Presbyterum denunciatis ab observatione monastici ordinis absolutum, nisi postquam mentis suæ factus est compos, voluntate spontanea professionem fecerit monachalem. Datum Laterani.

MEDIOLAN. ARCHIEPISCOPO.

AD hoc unxit nos Deus oleo lætitiæ præ confortibus nostris, ut diligamus justitiam, & odiamus iniquitatem, quod tunc laudabiliter adimplemus, cum via regia incedentes, non declinamus ad dexteram, neque ad sinistram aliquatenus deviamus, sed justè quod justum est persequentes, nec pau-

Epist. 36.
Quod B. Presbyter non teneatur ad observantiam habitus monachalis, ex eo quod cum gravi ægritudine laboraret, à quodam monacho indutus est habitu monachali.
Cap. Sicut tenor. De regularibus.

Epist. 37.
Super questione que inter ipsum & monasterium sancti Donati de Scozula.
Cap. Ad hoc. De sequens. poss.

peris personam attendimus, nec honoramus vultum potentis quia non est personarum acceptio apud Dominum, dum etiam merita subtili examinatione discutimus, & precum attendimus qualiter, ut cuilibet reddamus jus suum, & preces, quæ rationi non consonant, rationabiliter repellamus. Veniens siquidem ad apostolicam sedem dilectus filius Abbas de * Scozula nobis & fratribus nostris exposuit, quòd cum M. quondam Mediolanensis Archiepiscopus predecessor tuus super causa quæ inter ipsum & monasterium sancti Donati de Scozula diutius fuerat agitata, post multas commissiones tandem obtinisset venerabili fratri nostro * Veronensi Episcopo Romanæ Ecclesiæ Card. literas destinari, & ipse iudex delegatus partibus in sua præsentia constitutis super iudicio possessorio, partim pro monasterio, partim pro Archiepiscopo sententiam protulisset, procuratore ipsius monasterij quæstionem de proprietate postmodum intentare volente, pars Archiepiscopi dilationes & inducias sæpius postulavit. Cùmque sæpenumero idem Archiepiscopus præfato Veron. per literas direxisset quòd ipsius iudicium nullatenus declinaret, utraque parte apud Novariam coram nuncio ipsius Episcopi, qui ad hoc missus fuerat, existente, Archiepiscopus jurisdictionem delegati iudicis opposuit expirasse, asserens causam possessionis tantum & non proprietatis fuisse commissam; & quia super possessione pronunciaverat, semel functus suo officio, super quæstione proprietatis deinceps cognoscere non valebat. Et his allegatis, prædictus Archiepiscopus appellavit. Ad hæc pars monasterij contra proposuit quòd causa quæ inter Archiepiscopum & monasterium vertebatur, fuerat memorato Episcopo absolute & indistincte commissa, & sic continentiam cause dividi non debere dicebat. Adjecit etiam, quòd cum Archiepiscopus toties postulaverit dilationem & locum à iudice, in quo ante illum super illa proprietatis quæstione respondere deberet, eum postea recusare nequivit, vel aliquatenus appellare, præsertim quia absente parte adversa, sicut est prælibatum, ipsemet eundem iudicem postulaverat, & in rescripto apostolico fecerat appellationis remedium adhiberi. Has nimirum rationes cum ju-

dex plenius advertisset, actorem legitima citatione præmissa in possessionem, quæ fuerat per ipsum Episcopum eidem Archiepiscopo adjudicata, usus consilio virorum prudentum, mitti decrevit; à qua tamen Archiepiscopus monasterium postmodum violenter ejecit. Cùmque dilectus filius G. tunc Prior, nunc verò Abbas ejusdem monasterij, & G. nuncius adversæ partis, super hoc ad sedem apostolicam accessissent, bonæ memoriæ C. Papa prædecessor noster supra dictis omnibus per dilectos filios nostros Hug. tr. sancti Martini Presbyterum & G. sanctæ Mariæ in Aquiro Diacon. Cardinales, quos eis auditores concesserat, plenius intellectis, per bonæ memoriæ Al. Albanen. Episcop. sic suum interpretatus fuit rescriptum, quòd tam causa possessionis quam proprietatis fuerat iudici delegato commissa, & quòd idem iudex ob dictas rationes ab Archiepiscopo non potuisset etiam per appellationis obstaculum recusari. Volens igitur idem prædecessor Archiepiscopo & Abbati sine justitiæ læsione deferre, prælibatam possessionem apud venerabilem fratrem nostrum Vercellen. & bonæ memoriæ Novarien. Episcopos pro suæ voluntatis arbitrio sequestrari præcepit; venerabili fratri nostro Regin. & felicitis recordationis tunc Mutinen. Episcopis per apostolica scripta præcipiens ut partes ad suam præsentiam convocarent, & nullius contradictione vel appellatione tam super principali quam super incidenti obstante, de causa proprietatis infra duos menses plenius cognoscere, eam debito sine deciderent, & possessionem ei parti postmodum resignarent quæ obtineret de proprietate triumphum. Cùmque literæ ipsæ ad dictos Mutinen. & Regin. Episcopos pervenissent, partibus in ipsorum præsentia constitutis, procurator Archiepiscopi cautionem obtulit, ut contumaciam, si qua præcesserat, expurgaret: quam procurator monasterij recipere noluit, nisi possessionis sequestratione præmissa, & salvo jure quod ei ex commissione hujusmodi competebar, ut à se tanquam à possessore peteret in iudicio. Cùmque procurator Archiepiscopi è contrario responderet quòd ab eo peti, velut à possessore, deberet, disceptatione protracta in longum terminus expiravit, infra quem Episcopi memorati de proprietate cognoscere debuissent.

* Scrogula. In
Tertia Compl.
Ist. cod. tit. c. 1.

* Vercellen. In
Tertia Compl.
& in decretal.
Gregorij IX.

Ceterum nuncius monasterij iterum ad Ecclesiam Romanam accedens, per Archiepiscopum stetisse asseruit quod nec possessio sequestrata fuerat, nec super proprietate processum in causa. Propter quod dictus prædecessor noster venerabili fratri nostro Bobien. Episcopo per apostolica scripta mandavit, ut possessione cum fructibus perceptis ex ipsa monasterio restituta, audirent postmodum si quid haberent partes inter se invicem quæstionis. Qui cum Abbatem juxta tenorem mandati apostolici in possessionem, quam Veronen. adjudicaverat, per suum nuncium mandasset induci, Hugo de Camerario ipsum Abbatem ex ea violenter ejecit: qui cum suis complicibus tam nuncium Episcopi, quam Abbatem, & monachos armata manu fugavit, & navi, cujus vehiculo illuc accesserant, igne combusta, cellas monasterij deprædatus, Conversis pluribus verberatis, domos extra claustrum ambitum confituras cum quibusdam animalibus & quodam homine non erubuit concremare. Quod postquam ad ejusdem prædecessoris nostri audiëntiam nuncio ipsius Abbatis referente pervenit, venerabili fratri nostro Ferrarien. Episcopo districtè præcipiendo mandavit, quatenus partibus convocatis, & possessione cum fructibus à tempore sententiæ per dictum Veronen. prölatæ perceptis ex ipsa monasterio restituta, de proprietate cognoscerent, & eo in adjudicata sibi possessione indemni servato, quod justum esset statueret, & faceret auctoritate apostolica, sublato appellationis obstaculo, firmiter observari. Eos autem qui se apostolicis mandatis opponerent, vel monasterium super possessione alterius molestant, per sententiam excommunicationis appellatione remota compescerent, & dictum Hugonem & ejus complices, donec monasterio de ablatis omnibus & illatis injuriis satisfacerent competenter, & cum literis ejus apostolico se conspectui præsentarent, nunciaret excommunicatos, & faceret ab omnibus evitari, nisi tu frater Archiepiscopo hanc in ipsos districtionem, prout tibi mandatum fuerat, exerceret. Dicitur verò Ferrarien. receptis super hoc literis apostolicæ sedis, sicut ex literis ejus accepimus, admonitione præmissa, in Hugonem de Camerario & complices ejus, te infra statutum terminum eum excommunicare

nolente, excommunicationis sententiam promulgavit; & cum tu legitime citatus ab ipso, nec accederes, nec sufficientem mitteres responsalem; sed absentiam tuam verbis & literis excufares, salva quæstione proprietatis, possessionem monasterio restituendam pronunciavit; & cum Abbatem in eam per nuncium suum fecisset induci, idem Abbas ab ea dejectus fuit te frater Archiepiscopo, Hugo de Camerario, & dilectis filiis Consulibus Mediolanen. mandantibus per violentiam armatorum. Propter quod idem Abbas postulabat à nobis, ut sententiam restitutionis toties latam pro eo deberemus auctoritate apostolica confirmare, & possessione sibi cum fructibus restituta, faceremus eum absque molestatione gaudere. Verum dilectus filius Passaguerra procurator tuus & socij ejus petitionem Abbatis non esse admittendam ea præsertim ratione dicebant, quòd Abbas ipse in literis, quas ad Bobien. & Ferrarien. Episcopos à sede apostolica impetravit, veritatem suppresserat, & expresserat falsitatem. Suggesterat enim Veronensem Episcopum salva quæstione proprietatis super possessione promulgasse sententiam, cum non nisi causa rei servandæ Abbatem decrevisset in possessionem induci. Tacuit etiam veritatem, cum de satisfactione coram dictis Reginen. & Mutinen. Episcopis oblata per Archiepiscopum nullam fecit apud sedem apostolicam mentionem. Nos igitur super his & aliis quæcunque fuerunt hinc inde proposita, cum fratribus nostris Archiepiscopis & Episcopis apud sedem apostolicam constitutis consilio maturo, intelligentes quòd dictus Veronen. Abbatem in possessionem causa rei servandæ solummodo decrevisset induci, sicut erat consentaneum rationi, utpote coram quo super proprietate lis non fuerat contestata, & quòd per eundem M. quondam Archiepiscopum non stetisset quin satisfactionem infra annum oblatam præstiterit, & contumaciam, si qua præcesserat, expurgarit, attendentes etiam Abbatem ipsum per suppressionem veritatis & falsitatis expressionem literas ad Bobien. & Ferrarien. Episcopos impetrasse, non sentiantes, quia lis coram nobis contestata non fuit, sed respondentes Abbati, petitionem ejus juxta formam præscriptam non esse admittendam respondi-

mus, & ipsum scriptis carere mandavimus quæ per mendacium impetravit, in eum statum causæ continentiam reducens, in quo fuerat, cum dictus prædecessor noster causam proprietatis Mutinen. & Regin. commisit; mandato sequestrationis penitus revocato. Sententiam tamen excommunicationis in Hugonem de Camerario & complices ejus prolatam volumus & mandamus usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari; non tam quia fuit à delegato prolata, quam quòd per delegatum extitit postmodum confirmata. Ne autem monasterio in suo videamur jure deesse, moderatas expensas, ex quo Veronen. ipsum in possessionem induci decrevit usque ad tempus satisfactionis oblatae propter hoc factas, ipsi restituendas esse censemus, & à te sufficientem præberi standi judicio cautionem. Sententiam autem à dicto Veronen. ex majori parte pro Mediolanen. Ecclesia, partim pro monasterio promulgatam, quæ rationabiliter lata est, & ab utraque parte recepta, ratam habemus, & si quid ex his quæ monasterio adjudicata fuerunt, ipsi non sunt hæcenus resignata, ipsi restitui cum perceptorum fructuum integritate mandamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hujus nostræ diffinitionis paginam infringere &c. Datum Laterani vj. Nonas Martij.

*VNIVERSIS EPISCOPIS
per Marchiam constitutis.*

*Epist. 38.
De confirmatione
sententiæ
late per Legatos
Ro. Curia
contra Mar-
coualdum.*

ET zizania non avellere ante messem evangelica doctrina præcipimur, & malos usque ad sententiam tollerare canonica institutione monemur. Verùm & zizania in manipulos colligata comburere debemus post messem, & iniquos post sententiam evitare. Hoc siquidem attendentes, licet Marcoualdus multa contra libertatem ecclesiasticam & Ecclesiæ patrimonium præsumpsisset, eum tamen excommunicare distulimus, ne si admonitio non præcederet, ad proferendam sententiam non zelo rectitudinis, sed ex odio moveri potius videremur. Ceterùm cum dilecti filij nostri C. tituli sancti Laurentij in Lucina & I. tituli sanctæ Priscæ Presbyteri Card. apost. sedis Legati de mandato nostro Marchiam fuissent ingressi, & dictum Marcoualdum per suas literas attentius monuissent ut ab Ecclesiarum incendio,

villarum & castrorum devastatione, quæ in eorum oculis perpetrabat, desisteret, & exercitum dimitteret, cujus occasione tota ferè Marchia vastabatur, nec ipse eorundem Legatorum monitis paruisset, in eum propter contumaciam excommunicationis sententiam protulerunt Nos igitur, quod ab eisdem Card. factum est, ratum habentes, ac volentes inviolabiliter observari, præsertim cum plura subsint quare fuerit excommunicationis sententia feriendus, utpote qui fidem Ecclesiæ multoties præstitam violavit, qui patrimonium Ecclesiæ invadere ac detinere præsumpsit, & illud sæpe commonitus restituere non curavit, fraternitati vestræ per apostolica scripta mandamus, quatenus tam eum quam complices ejus excommunicatos publicè nunciatis, & faciatis per vestras dioceses nunciari. Nos enim prædecessorum nostrorum statuta sequentes, ac attendentes quòd magis oporteat Deo servire quam hominibus, omnes qui eidem Marcoualdo fidelitate sunt vel sacramento astricti, apostolica auctoritate à sacramento absolvimus, & ne ipsi fidelitatem observent, modis omnibus prohibemus, cum fidelitatem, quam aliqui Christiano Principi juraverunt Deo ejusque sanctis adversanti & eorum præcepta calcanti, nulla mandentur auctoritate servare. Omnes autem qui ei post denunciationem ipsam divina præsumperint officia celebrare, usque ad mandatum nostrum suspensionis præcipimus sententiæ subjacere. Ideoque præsentium vobis auctoritate mandamus, quatenus omnes qui ei juramenti vel fidei tenebantur religione astricti, denunciatis & denunciari faciatis per sedem apostolicam absolutos.

LAVDEN. EPISCOPO.

Cum ecclesiasticæ provisionis officium, ad quod sumus, licet immeriti, Domino disponente vocati, nos juxta verbum Apostoli sapientibus & insipientibus constituerit debitores, sic nos convenit perlatas ad apostolatus nostri notitiam quæstiones subtili indagatione discutere, & eas judicio vel rationabili mediante concordia terminare, & quas per nos non possumus, aliis de auctoritate nostra committere diffinendas, quòd nullus in conspectu sedis apostolicæ sui juris se conqueri valeat su-

*Epist. 39.
Super quæstione
causalam
Præbendæ quæ
inter Nor-
wicense Capituli
& Jacobum
clericum verti-
tur.
Cap. Cum ec-
clesiasticæ. De
exceptionib.*